

Saunaa, syntyistä kuolemaan

Mie olen saanu kaks hunteerinkiä saunasta ja saunomisesta. Ensimmäinen tuli yheltä mieheltä joka oli hunteeranu ette miksi sitä sanothaan ulkosauna. Eihään kukhaan sauno ulkona.

Siiheen mie annoin tämmösen vastauksen. Sauna rakenethiin ennen vanhaasta omhaan rakenuksheen, nimeltä sauna. Jälemin talhoin alethiin rakentamhaan sisälekki sauna, usseimiten kellarhiin. Sitä ellethiin puila ja vesi lämmitethiin suuressa vesipaassa. Saunaa ulkopuolela asuntotaloa käytethiin silloin enemäksen kesäaikana ja hyvä tapa erottaa saunoja toisista oli ette kuttua yhtä saunaa ulkosaunaksi ja toista vain saunaksi.

Jäleminhään saunat moderniseerathiin ja niishiin panthiin esimerkiksi tyshit ja monet laitoit sähkökiukhaat sen siihaan ko puila elatut.

Ja aattele ette joka paikassa ei ees viskotta lölyvettä kiukhaasheen. Se eiko istuthaan kuumassa saunassa ja lämmitethään itteä muuten. Tästä tietävät koululapset Pajalassa jokka pari vuotta sitten kävit koulureisula etelässä. Majapaikassa missä net olit vyötä oli sähkösauna ja net päätit illala saunoa. Ja tehit tietenki niinku kotona – net viskoit vettä

kivitten pääle. Mutta silloin palohäytin alko huutamhaan ja palokunta tuli täyttä häkkää.

Lapset säikähtit tietenki, eihään net olheet muuta tehneet ko saunonheet. Eikä tämä juttu loppunu siiheen. Luokka sai vielä maksaa 5000 kruunua palokunnale ette het tulit ilmaikaans sammuttamhaan valkeata jottako ei ollu.

Sauna oon muuten ollu talon puhthain ja pyhhiin paikka. Sielä synnytethiin ennen lapsia ja pesthiin pyykkiä. Sielä pesthiin itteä pyhäksi ja sielä pesthiin kansa ruuhmiit viimistä reisua varten. Saunaa käytethiin siukkatupana, sielä kupathiin saihraita ja sillä sitä kuttuthiinki ”köyhän aputeekiksi”. Saunala oon siis aina ollu tärkeä merkitys Tornionlaaksossa, niinku monessa muussaki paikassa.

Naamakirjassa/feispuukissa keskustelthiin minun porukassaki saunomista. Se oli joku joka pani sinne kysymyksen mitä toiset tykkäävät siitä ko pari istuu ja pyssailee saunalaarila ko saunothaan semmosta niin sanottua miksattua saunaa, siis saunaa jossako niin miehet ko vaimot saunovat yhtä aikaa.

Keskustelun alottaja tykkäsi ette se ei ole sopevaa ette istua ja pyssailla ylheisessä saunassa, oli se sitten vaimo ja mies elikkä pari

jollako oon sama sukupuoli.

”Niitä oon semmosia jotka tuntevat ette het ei saa olla matkassa yhteydessä. Vain olenkos mie vain katheellinen?” hään kysy.

Tämä kysymys sytytti tietenki hetin vilkhaan keskustelun siittä ja tässä oon joitaki komentaaria:

”Piia in sie olet pikkusen katheellinen. Ei sunkhaan joku pikkunen pyssi saata kethään tärvätä.”

”Sauna oon sauna! Sielä ei piä semmosta tehä! Sielä kaikin oon yhdessä.”

”Ei ythään pyssiä julkisessa saunassa”

”Miksattu sauna oon neytraali suuni josako ei kosketa toishiin eikä tuterata toisia ja toisten kroppia.”

”Mie olen niin vanhaanaikhainen ette mie en ole semmosta saunaa kokenukhaan.”

”Mie olen saunonu semmosessa eikä sole mikhään merkilinen, ko vain sopeva yhtheys sen siihaan ko ette kaikin istuvat omilla saunoissa. Yks työryhmä saattaa saunaa yhdessä ja työkysymyksiä saattaa pohtia, sen met tehimä.”

”Minä en myöskään mene vieraitten miesten kanssa saunaan... Ei Suomessa sellaista tehdä kuin joissain piireissä...”

”Suomalaisena mie en tykkää ette hongeli kuuluu saunomisheen. Sehään soon finessi saunakulttuurin kansa ette sielä saattavat kaikin olla ilman ette seksyalitetti ottaa yli. Mitä tapahtuu jälkhiin saunan oon itten kunki oma asia.”

”Miksatusta saunasta mie en tykkää. Se oon epäluonolista ette saunaa vihraiten alastomitten miesten kansa. Sitä mie en koskhaan tehe. Ja silloin mie pääsen muistaki asioista joista en tykkää.”

”Mie en ole koskhaan kokenu mithään ilkeätä ko mie olen saunonu miesten kansa. Se oon vain ollu sopevaa kunniottavaa yhtheytätä. Se oon paljon itten kunki omista huntteerinkista ja pölöstä.”

”Mie olen saunonu semmosta jonku keran, enkä ole huomantu mithään eritysitä. Saattaa se vain johtua minun huonosta näös-täki ilman klasisilmiä.”

”Mulla oon huono näkö mutta en mie halvaa sentähenkhaan näyttää itteäni alasi viehraile miehile.”

Tämmöstä Naamakirjasta/Feispuukista ja muualta